

Βρυξέλλες, 9 Φεβρουαρίου 2017
(OR. en)

6170/17

COHOM 16
CONUN 54
SOC 81
FREMP 11

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 15717/16 COHOM 168 CONUN 234 SOC 815 FREMP 210

Θέμα: Αναθεωρημένο ενωσιακό πλαίσιο βάσει του άρθρου 33 παρ. 2 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες στο Παράρτημα το αναθεωρημένο ενωσιακό πλαίσιο βάσει του άρθρου 33 παρ. 2 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, όπως εγκρίθηκε από το Συμβούλιο κατά την 3513η σύνοδό του που πραγματοποιήθηκε στις 16 Ιανουαρίου 2017.

**ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΟ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 33 ΠΑΡ. 2 ΤΗΣ
ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ
ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ**

Κατόπιν των συστάσεων που περιλαμβάνονται στις συμπερασματικές παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν από την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες όσον αφορά την αρχική έκθεση της ΕΕ σχετικά με την εφαρμογή της σύμβασης.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες¹ (εφεξής «η Σύμβαση»²) άρχισε να ισχύει για την ΕΕ στις 22 Ιανουαρίου 2011. Στο άρθρο 33, παρ. 2 της Συνθήκης ορίζεται ότι τα κράτη μέλη «διατηρούν, ενισχύουν, ορίζουν ή δημιουργούν» πλαίσιο που περιλαμβάνει έναν ή περισσότερους ανεξάρτητους μηχανισμούς. Ρόλος του πλαισίου είναι να προάγει, να προστατεύει και να παρακολουθεί την εφαρμογή της Σύμβασης. Το πλαίσιο πρέπει να θεσπισθεί σύμφωνα με τα δικαιοκράτη και διοικητικά πλαίσια κάθε κράτους μέλους. Στο άρθρο 33, παρ. 2 της Σύμβασης, προβλέπεται ότι οι σχετικές δραστηριότητες μπορούν να εκτελούνται εντός πλαισίου το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει διάφορους φορείς. Στο άρθρο 33, παρ. 3 της Σύμβασης, προβλέπεται ότι η κοινωνία των πολιτών (ειδικότερα τα άτομα με αναπηρίες και οι αντιπροσωπευτικές οργανώσεις τους) πρέπει να εμπλέκονται και να συμμετέχουν πλήρως στην παρακολούθηση.

Στην παράγραφο 13 του κώδικα δεοντολογίας μεταξύ του Συμβουλίου, των κρατών μελών και της Επιτροπής όπου θεσπίζονται οι εσωτερικές διευθετήσεις για την εφαρμογή από μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης της Σύμβασης και την εκπροσώπηση της σε αυτή, προβλέπεται ότι «*Η Επιτροπή θα προτείνει εν ευθέτω χρόνο κατάλληλο πλαίσιο για έναν ή περισσότερους ανεξάρτητους μηχανισμούς, σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 2 της Σύμβασης, και σχετικά με τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 3 της Σύμβασης, λαμβάνοντας υπόψη της όλα τα σχετικά θεσμικά και άλλα όργανα, υπηρεσίες ή οργανισμούς της ΕΕ.*»³

¹ 2010/C 340/08, ΕΕ C 340, 15.12.2010, σ. 11.

² Κάθε παραπομπή σε νομικές διατάξεις εννοείται ότι παραπέμπει στη Σύμβαση, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

³ Εφεξής, θα χρησιμοποιείται για απλοποίηση ο όρος «θεσμικά όργανα», εκτός εάν γίνεται αναφορά στις συγκεκριμένες διατάξεις της Συνθήκης.

Η απόσυρση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από το ενωσιακό πλαίσιο δεν επηρεάζει τα καθήκοντα που ασκεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως κομβικό σημείο της ΕΕ όσον αφορά τη Σύμβαση, μεταξύ άλλων την προώθηση και προστασία, ή εκείνα που προβλέπονται στη ΣΛΕΕ σχετικά με την παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ από τα κράτη μέλη.

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 44, παρ. 2 της Σύμβασης, οι υποχρεώσεις της ΕΕ ως οργανισμού περιφερειακής ολοκλήρωσης είναι ισοδύναμες προς τις υποχρεώσεις κράτους μέλους, στο μέτρο των αρμοδιοτήτων της ΕΕ. Οι αρμοδιότητες αυτές παρατίθενται στο Παράρτημα ΙΙ της απόφασης του Συμβουλίου 2010/48⁴.

Η εντολή του ενωσιακού πλαισίου καλύπτει περιοχές αρμοδιότητας της ΕΕ και αποτελεί συμπλήρωμα των εθνικών πλαισίων και ανεξάρτητων μηχανισμών που φέρουν την κύρια ευθύνη για την προαγωγή, την προστασία και την παρακολούθηση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (UNCPRD) στα κράτη μέλη.

Το ενωσιακό πλαίσιο καλύπτει δύο διαφορετικές εντολές:

- **πρώτον**, τα καθήκοντα πρέπει να εκτελούνται στους τομείς για τους οποίους τα κράτη μέλη έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητες στην ΕΕ (κυρίως τη νομοθεσία και την πολιτική της ΕΕ⁵). Αυτός θα είναι ο κύριος τομέας των δράσεων του πλαισίου.
- **δεύτερον**, τα καθήκοντα πρέπει να εκτελούνται με σεβασμό της «εσωτερικής» εφαρμογής της Σύμβασης από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, δηλαδή έναντι της Δημόσιας Διοίκησης της Ένωσης, για παράδειγμα σε σχέση με τους υπαλλήλους τους καθώς και σε συνάρτηση με τους πολίτες και το κοινό.

⁴ Απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με τη σύναψη, από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, ΕΕ L 23, 27.1.2010, σ. 35.

⁵ Όπως προκύπτει από τη δήλωση αρμοδιοτήτων της ΕΕ που προσαρτάται στην απόφαση του Συμβουλίου 2010/48.

3. ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Επί του παρόντος, τα καθήκοντα προαγωγής, προστασίας και παρακολούθησης των δικαιωμάτων που ορίζονται στη Σύμβαση ασκούνται από διάφορα θεσμικά και άλλα όργανα της ΕΕ.

Έχουν προσδιορισθεί οι ακόλουθες οντότητες που συνθέτουν το ενωσιακό πλαίσιο:

- η Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,
- ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής,
- ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA),
- το Ευρωπαϊκό φόρουμ των ατόμων με αναπηρίες (EDF).

4. ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΠΡΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

4.1 Προαγωγή

Ο **Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής** λαμβάνει τις καταγγελίες και αναλαμβάνει τις *ex officio* έρευνες και καταρτίζει εκθέσεις (άρθρο 228 της ΣΛΕΕ) για την κακοδιαχείριση στις δραστηριότητες των θεσμικών και άλλων οργάνων, υπηρεσιών ή οργανισμών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής και του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA). Στις αρμοδιότητες αυτές, περιλαμβάνεται η διεξαγωγή δραστηριοτήτων προώθησης σύμφωνα με τη Σύμβαση, όπως η σύνταξη ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων με ειδικό τμήμα για τις αναπηρίες και τη διάδοση πληροφοριών μέσω του Δικτύου του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή.

Ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) μπορεί να αυξήσει την ευαισθητοποίηση έναντι της Σύμβασης σύμφωνα με τον κανονισμό 168/2007⁶ και το Πολυετές πλαίσιο (MAF)⁷. Ειδικότερα μπορεί αν εξετάζει τις αναπηρίες ως τμήμα της θεματικής περιοχής της κατάρτησης των διακρίσεων, αλλά και μέσω άλλων θεματικών τομέων που ακολουθούν εγκάρσια προσέγγιση.⁸

Το **Ευρωπαϊκό φόρουμ των ατόμων με αναπηρίες (EDF)** προάγει ανεξάρτητα τη Σύμβαση μέσω εκστρατειών αύξησης της ευαισθητοποίησης και δραστηριοτήτων σχετικά με τα μέσα ενημέρωσης, εκθέσεων, της οργάνωσης ακροάσεων και εκδηλώσεων, σεμιναρίων, δραστηριοτήτων δικτύωσης και της διάδοσης σχετικών πληροφοριών στις ευρωπαϊκές και εθνικές οργανώσεις ώστε να ενισχυθεί η τεχνική γνώση τους και η ικανότητά τους για προώθηση, καθώς και μέσω της συμμετοχής οικείων φορέων. Άλλες στρατηγικές δραστηριότητες προώθησης είναι η εξέταση της συμμόρφωσης προς την ενωσιακή νομοθεσία και τις ενωσιακές πολιτικές και η παροχή τεχνικής γνωμοδότησης προς τις κρατικές αρχές σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης.

4.2 Προστασία

4.2.1 Συμμόρφωση των κρατών μελών με τη Σύμβαση κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ

Η **προστασία των ατόμων** από παραβιάσεις της Σύμβασης από τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή νομοθεσίας της ΕΕ αποτελεί **πρωτίστως θέμα των εθνικών πλαισίων και δικαστηρίων**. Ο ρόλος του ενωσιακού πλαισίου στην προστασία των ατομικών δικαιωμάτων είναι συμπληρωματικός προς τα εθνικά πλαίσια.

⁶ Κανονισμός (ΕΚ) του Συμβουλίου αριθ. 168/2007 της 15ης Φεβρουαρίου 2007 για τη σύσταση Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βλέπε ειδικότερα άρθ. 3, και άρθ. 4, παρ. 1 και 2.

⁷ Απόφαση (2008/203/ΕΚ) για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 168/2007 σχετικά με τη θέσπιση πολυετούς προγράμματος-πλαίσου του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2007-2012, άρθ. 4, παρ. 1, στοιχεία α) έως η), κανονισμός 168/2007

⁸ Σχετικές δραστηριότητες είναι η υποβολή της ετήσιας έκθεσης του FRA για τα θεμελιώδη δικαιώματα που καλύπτονται από τους τομείς δραστηριοτήτων του οργανισμού, η δημοσίευση θεματικών εκθέσεων, η διοργάνωση εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών δραστηριοτήτων, η συμμετοχή των οικείων φορέων, καθώς και η επικοινωνία και οι εκδηλώσεις. Ο Οργανισμός μπορεί επίσης να λαμβάνει μέτρα για την αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματά του, καθώς και τις δυνατότητες και γενικά τους διάφορους μηχανισμούς για την εφαρμογή τους, χωρίς ωστόσο να επιλαμβάνεται ο ίδιος ατομικών καταγγελιών.

Η **Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου** (PETI) συμβάλλει επίσης στην προστασία από παραβιάσεις της Σύμβασης εκ μέρους των κρατών μελών κατά την εφαρμογή νομοθεσίας της ΕΕ δεδομένου ότι μπορεί να εξετάζει τις αναφορές κάθε πολίτη της ΕΕ σε θέματα που υπεισέρχονται στον τομέα των δραστηριοτήτων της Ένωσης και τους επηρεάζουν άμεσα (άρθρο 227 της ΣΛΕΕ). Η επιτροπή δρα ανεξάρτητα από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή κατά την επιτέλεση αυτών των καθηκόντων.

4.2.2 Συμμόρφωση των θεσμικών οργάνων της ΕΕ προς τη Σύμβαση

Η παρακολούθηση κατηγοριών παράβασης της Σύμβασης λόγω κακοδιαχείρισης στις δραστηριότητες των θεσμικών οργάνων της ΕΕ αποτελεί πρωταρχικά καθήκον του **Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή**. Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής εξετάζει και ερευνά καταγγελίες από τις οποίες ανακύπτουν θέματα νομικά και ορθής διαχείρισης, αναλαμβάνει *ex officio* έρευνες και συντάσσει εκθέσεις (άρθρο 228 της ΣΛΕΕ). Ο **Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής** μπορεί να ερευνά και να υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με περιπτώσεις πιθανής κακοδιαχείρισης εκ μέρους της Επιτροπής στις διοικητικές φάσεις του από μέρους της χειρισμού των καταγγελιών και της δραστηριότητας παρακολούθησης. Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής δρα ανεξάρτητα από τα λοιπά θεσμικά όργανα της ΕΕ και τις επιμέρους κυβερνήσεις, όργανα, φορείς ή υπηρεσίες.

Η **Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου** ενέχει ευρύ προστατευτικό ρόλο όσον αφορά τη συμμόρφωση προς τη Σύμβαση από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και την από μέρους τους χάραξη πολιτικής και ανάληψη νομοθετικών δράσεων, μεταξύ άλλων όταν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ δρουν στο πλαίσιο των καθηκόντων τους δημόσιας διοίκησης (για παράδειγμα σε περιπτώσεις που αφορούν το προσωπικό). Εξετάζει αναφορές σχετικά με την νομοθεσία και τις πολιτικές της ΕΕ και μπορεί να υποβάλλει προφορικές ερωτήσεις προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή προς συζήτηση στην ολομέλεια, ή να συντάσσει εκθέσεις και/ή ψηφίσματα.

Το **EDF** λαμβάνει πληροφορίες και καταγγελίες από άτομα με αναπηρίες σχετικά με τις προσωπικές τους εμπειρίες και τις θέτει υπόψη των αρμόδιων αρχών και του κοινού. Το EDF μπορεί να παραπέμπει τις παρεμβάσεις τρίτων μερών σε εθνικά και ευρωπαϊκά δικαστήρια.

4.3 Παρακολούθηση

4.3.1 Παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ μέσω της νομοθεσίας και των πολιτικών της ΕΕ

Το **EDF** ασκεί ανεξάρτητα συστηματική παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ μέσω της νομοθεσίας και των πολιτικών της ΕΕ, μεταξύ άλλων εξετάζοντας νέες νομοθετικές προτάσεις, και δέχεται καταγγελίες σχετικά με την εφαρμογή τους. Μπορεί στο πλαίσιο αυτό να αξιολογεί την πρόοδο, στασιμότητα ή επιδείνωση στο σεβασμό των δικαιωμάτων σε ορισμένη χρονική περίοδο.

Ο **Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής** συμπληρώνει την παρακολούθηση της από μέρους των θεσμικών οργάνων εφαρμογής της Σύμβασης, δεδομένου ότι μπορεί να προβαίνει εξ ιδίας πρωτοβουλίας σε έρευνες και να συντάσσει εκθέσεις σχετικά με περιστατικά κακοδιαχείρισης στα θεσμικά και άλλα όργανα, υπηρεσίες και οργανισμούς της ΕΕ⁹.

4.3.2 Παροχή δεδομένων και εκπόνηση δεικτών

Ο **Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA)**, δρώντας ανεξάρτητα, συλλέγει και αναλύει δεδομένα εντός των ορίων της εντολής του. Η παροχή των δεδομένων αυτών κατά τρόπο ανεξάρτητο αποτελεί το κύριο καθήκον του στο εξεταζόμενο πλαίσιο. Στον τομέα αυτό, ο **FRA** εκπονεί επίσης δείκτες και σημεία αναφοράς προς υποστήριξη της διαδικασίας παρακολούθησης.

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ

Στόχος είναι το ενωσιακό πλαίσιο να λειτουργεί ως ένας απλός, αποτελεσματικός και πρακτικός μηχανισμός εντός του οποίου οι επιμέρους συμμετέχοντες θα συμβάλλουν με ένα συντονισμένο πρόγραμμα εργασιών στα καθήκοντα της προαγωγής, προστασίας και παρακολούθησης της Σύμβασης εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους.

Κατά τη διάρκεια του έτους, οι συμμετέχοντες θα επιτελούν τα αντίστοιχα καθήκοντά τους στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τους. Οι επαφές μεταξύ συμμετεχόντων θα πραγματοποιούνται αναλόγως των αναγκών.

Το πλαίσιο θα συνεδριάζει τουλάχιστον άπαξ ετησίως προκειμένου να εξετάζει την πρόοδο. Θα εξετασθεί δεόντως η δυνατότητα διεξαγωγής επιπρόσθετων συνεδριάσεων αναλόγως των αναγκών και κατόπιν αιτήματος οιοδήποτε συμμετέχοντος μέρους στο πλαίσιο.

⁹ Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής μπορεί εξάλλου να αποτελεί το δίαυλο επικοινωνίας μεταξύ εθνικών και περιφερειακών διαμεσολαβητών στα κράτη μέλη, μέσω του Ευρωπαϊκού δικτύου διαμεσολαβητών.

Οι συμμετέχοντες έχουν το δικαίωμα να είναι παρόντες καθ' όλη τη διάρκεια της συνεδρίασης, να έχουν πρόσβαση στα έγγραφα συνεδρίασης και να εκφράζουν τις απόψεις τους επί των συζητούμενων θεμάτων. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με συναίνεση. Οι συμμετέχοντες συμφωνούν σχετικά με τις μεθόδους και τις προτεραιότητες εργασίας.

Είναι ουσιώδης η σαφής επικοινωνία με το κοινό προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι η λειτουργία του πλαισίου και τα καθήκοντα και οι δραστηριότητες των διαφόρων στοιχείων γίνονται κατανοητά. Τα μέλη του πλαισίου μεριμνούν ώστε κατά τις τακτικές δραστηριότητές τους για υποβολή εκθέσεων οι εργασίες που αφορούν την εφαρμογή της Σύμβασης να προσδιορίζονται σαφώς και να προβάλλονται επαρκώς.

Επιπλέον, θα συμπεριληφθεί στον ιστότοπο ενός των μελών του πλαισίου ιστοσελίδα ανοικτής πρόσβασης η οποία θα περιλαμβάνει διασυνδέσεις προς τους ιστότοπους των λοιπών συμμετεχόντων.

Όποτε κριθεί απαραίτητο, μπορεί να πραγματοποιηθεί αναθεώρηση του πλαισίου και/ή των μεθόδων εργασίας του.
